

# **Scoil Clearbhaill Uí Dhálaigh**

## **Beartas um Bhia Shláintiúil 2021**

### ***Healthy Eating Policy 2021***

#### **Ráiteas Tosaigh**

Rinne foireann Scoil Clearbhaill Uí Dhálaigh athbhreithniú ar an mBeartas um Bhia Shláintiúil sa bhliain 2021. Chuaigh siad i gcomhairle leis an mBord Bainistíochta agus le Coiste Cairde na scoile.

*The staff of Scoil Clearbhaill Uí Dhálaigh reviewed the Healthy Eating Policy in 2021 in consultation with the Board of Management and Cairde Scoil Uí Dhálaigh.*

#### **Réasúnaíocht *Rationale***

Tá an beartas seo riachtanach:

*This policy is necessary:*

- Do shláinte pháistí na scoile.  
*To promote the health of our pupils.*
- Chun cultúr bhia shláintiúil a chothú i measc an phobal scoile.  
*To create a culture of healthy eating within the school community.*
- Chun aird/aire na bpáistí a dhíriú ar an tábhacht a bhaineann le h-ithe go folláin.  
*To focus the children's attention on the importance of healthy eating.*
- Chun páistí a spreagadh le bheith freagrach as a sláinte féin chomh fada agus is féidir é.  
*To encourage the children to take responsibility for looking after their own health as far as is possible.*
- Chun comhtháthú éifeachtach a dhéanamh leis an gelár O.S.P.S. sa scoil .  
*To integrate effectively with the S.P.H.E. Programme.*
- Chun tacú leis an Snáithe – Próisis na Beatha Daonna sa Churaclam Eolaíochta  
*To support the "Human Life Processes" strand of the Science Curriculum*

#### **Gaol le hÉiteas Sainiúil na Scoile**

*Relationship to the Characteristic Ethos of the School*

Cuirimid romhainn leas an pháiste aonair a chur chun tosaigh i gcónaí sa scoil. Tá an bia ceart mar chuid lárnoch den iarracht sin – don tsláinte agus don fhoghlaim ar scoil.

*We aim to promote the individual child's well-being. A proper diet is an important factor in helping children to do their best in school.*

## Aidhmeanna: *Aims*

Is é aidhm Bheartas um Bhia Shláintiúil Scoil Clearbaill Uí Dhálaigh ná:

- Nósanna itheacháin níos sláintiúla a chothú i measc phobal na scoile.  
*To promote healthier eating habits within the school community.*
- Dearcadh dearfach a chothú maidir le bia sláintiúil .  
*To encourage a positive attitude to healthy food.*
- Múineadh do na páistí an tábhacht a bhaineann leis an mbia ceart a roghnú agus an tionchar a bhíonn ag an mbia folláin ar an sláinte.  
*To teach the children the importance of choosing the right food and its effect on their health.*
- Cabhrú le páistí an aigne a choinneáil dírithe ar obair ranga agus oibriú níos éifeachtaí trí bhia sláintiúil a ithe.  
*To raise levels of concentration due to healthy eating.*
- Na leanaí a spreagadh le roghanna ciallmhara a dhéanamh maidir le bia agus cothú.  
*To encourage the children to make sensible food choices.*
- Múineadh do na páistí a bheith aireach maidir le mearbhia, bia réamhullmhaithe, bia beag mhaiteasa agus a bheith freagrach as é a sheachaint.  
*To teach the children to be mindful of fast food, pre-packed and junk food.*
- Moltaí a thabhairt do thuismitheoirí/caomhnóirí maidir le lón/bia scoile feiliúnach a roghnú.  
*To provide suggestions to parents/guardians regarding suitable food/lunch for school.*
- Comhairle a thabhairt faoi na rudaí nach gceadaítear mar chuid den lón scoile.  
*To provide advice on items that are not permitted as school lunch.*
- Teachtaireacht an bhia shláintiúil a thabhairt go foirmiúil trí cheachtanna OSPS (Oideachas Sóisialta, Pearsanta agus Sláintiúla) agus go neamhfhoirmiúil is rith an lae..  
*To present the healthy eating message both formally through SPHE (Social Personal and Health Education) lessons and informally through the day.*

## Am Sosa *Small Break*

Bíonn sos gearr ag na páistí ó 10.15-10.25 /10.50-11.00 Ba chóir go mbeadh an bia don sos seo éasca le hithe – ceapaire beag nó toradh Ní mór go mbeadh toradh ar mhéid sholáimhsithe , craiceann bainte agus gearrtha más gá.

*The children have an exercise break from 10.15-10.25 / 10.50am to 11.00am. Food at this break should be easy to eat - ideally a small sandwich or piece of fruit. Fruit should be of a manageable size, peeled/chopped if necessary.*

## Am Lóin *Lunch Break*

Bíonn 10 nóiméad ag na páistí chun an lón a ithe. Moltar go mbeadh éagsúlacht ag baint le lón an pháiste agus moltar bia a roghnú ó na liostaí samplacha thíos. Braitheann an méid bia a chuirtear sa bhosca lón ar aois agus ar ghoile an pháiste.

*Children have approximately 10 minutes to eat at this break. Ideally, children's lunches should be varied and include choices from sample food groups below.*

*The amount of food given in the lunch box depends on the age and appetite of the child.*

Glásraí, Torthaí agus Sailéad <i>Vegetables, fruit, salad</i>
Gránaigh agus aráin chaiscín, prátaí, pasta agus rís <i>wholemeal cereals and breads, potatoes, pasta and rice.</i>
Bainne, iógart agus cáis <i>Milk, yoghurt, cheese</i>
Feoil, éineoil, iasc, uibheacha, pónairí <i>meat, poultry, fish, eggs, beans</i>

### Féach Agusín 1 – Bianna ceadaithe agus bianna nach bhfuil ceadaithe ar scoil.

*See Appendix 1 – Foods permitted and not permitted at school.*

Beidh cead ag na páistí soláistí beaga ( brioscá, mion-bharra seacláide, mion-phaicéad milseán bonnóg) a bheith acu ar na hócáidí speisialta seo a leanas amháin:

*Children will be allowed to have small treats (biscuit, mini chocolate bar, mini packet of sweets bun,) on the following special occasions only:*

- Laethanta saoire na Nollag, laethanta saoire na Cásca agus laethanta saoire an tSamhraidh.  
*Christmas, Easter and summer holidays*
- Turas scoile.  
*School tour.*
- Ócайдí eile eisceachtúla, roghnaithe ag an múinteoir ranga nó ag an scoil  
*Other special (exceptional) occasions, chosen by the class teacher or the school*

Ní cheadaítear do thuismitheoirí/caomhnóirí cácaí lá breithe / paicéid mhilseán/ barraí móra seacláide nó criospái a chur ar scoil.

*Parents/ guardians are not allowed to send birthday cakes/ packets of sweets/ big bars of chocolate or crisps to school.*

Níl cead ag aon pháiste a lón a roinnt le páiste eile seachas gur siblíní iad.

*No child is allowed to share their lunch with another child unless they are siblings.*

### Ról agus Freagrachtaí: *Roles and Responsibilities*

#### Tuismitheoirí / Caomhnóirí:

##### *Parents/Guardians*

- Lón sláintiúil a thabhairt don pháiste gach lá.  
*To provide the child with a healthy lunch every day.*
- Labhairt leis na páistí faoin mbia sláintiúil a thugann siad.  
*To discuss the healthy food they have given with their children*
- An scoil a chur ar an eolas maidir le riachtanais speisialta bia/ aon ailéirge atá ar a bpáiste.  
*To inform the school of any special food restrictions/allergy that pertains to their child.*

#### Múinteoirí: *Teachers*

- Bheith ar an eolas faoi riachtanais chothaithe/ shláinte / ailéirge na bpáistí ina rang.  
*To be conversant with the special dietary requirements / allergies of all children in their class.*

- Labhairt leis na páistí faoi lón sláintiúil go rialta.  
*To discuss healthy eating with the children regularly.*
- Tuiscint a chothú i measc na ndaltaí ar an taobh sóisialta a bhaineann le béis a ghlacadh agus béasaíocht spreagadh maidir leis.  
*To cultivate an understanding of the social aspect of having a meal and to promote desirable manners*
- Ceachtanna ar bhia sláintiúil a dhéanamh i rith na bliana mar chuid den churaclam OSPS.  
*To teach lessons on healthy eating as part of the SPHE curriculum.*
- Páistí a mholadh de bharr lón sláintiúil a ithe.  
*To praise children who eat healthy lunches .*
- Labhairt leis na tuismitheoirí/príomhoide má tá buairt faoi oiriúnacht lóin na bpáistí go minic.  
*Discuss with the parents/principal if there are concerns regarding the suitability of a child's lunch on a regular basis.*

### **Príomhoide *Principal***

- Tuismitheoirí/caomhnóirí a choinneáil ar an eolas faoi athruithe sa bheartas seo.  
*Keeping parents/guardians informed regarding changes in this policy.*
- Dul i gcomhairle leis an múinteoirí maidir le céarsaí bhia sláintiúil.  
*Liaise with the teachers regarding issues pertaining to healthy lunches.*
- Meabhrú faoin bpolasaí seo a chur sna pointí eolais agus i ríomhphoist le linn na bliana.  
*Write reminders of this policy in letters and newsletters during the school year.*

### **Scoil Ghlas *Green School***

Chun tacú leis an obair atá á dhéanamh againn mar Scoil Ghlas, iarraimid ar thuismitheoirí iarracht a dhéanamh bosca lóin a úsáid agus málaí plaisteacha, scannán cumhdaithe nó scragall stáin a sheachaint.  
*To support our school as a Green School, parents are asked to be mindful of the packaging of lunches and to avoid use of plastic bags, cling film or tinfoil where possible.*

### **Cur i bhfeidhm *Implementation***

Cuirfear an beartas i bhfeidhm i Mí na Samhna 2021.

*This policy will be implemented in November 2021.*

### **Athbhreithniú *Review***

Déanfar athbhreithniú ar an mbeartas seo gach trí bliana. Is í an Príomhoide Tánaisteach, Maebh Uí Irile, a dhéanfaidh an próiséas athbhreithnithe a stiúradh.

*This Policy will be reviewed every three years. The Deputy Principal, Maebh Uí Irile, will lead the review.*

Deimhnithe ag an mBord Bainistíochta ar 10 Samhain 2021

### **Síniú**

Róisín Beaver. Cathaoirleach an Bhoird Bainistíochta.

## Aguisín 1 Appendix 1

Bianna Ceadaithe / molta Foods allowed/ recommended	Bianna nach bhfuil ceadaithe. Foods not permitted
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Arán <i>Bread</i></li> <li>• Fillteoga <i>Wraps</i></li> </ul> <p><i>Le with...</i></p> <p>Feoil <i>Meat</i>  Iasc <i>Fish</i>  Glasraí <i>Vegetables</i>  Sailéad <i>Salad</i>  Cáis <i>Cheese</i>  Uibheacha <i>Eggs</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Craicir <i>Crackers</i> (e.g. with hummus)</li> <li>• Torthaí / torthaí triomaithe <i>Fruit /dried fruits</i></li> <li>• Glasraí <i>Vegetables</i> (molta gach lá <i>recommended everyday</i>)</li> <li>• Bácaíl bhaile shláintiúil <i>Healthy home baking</i></li> <li>• Iógaírt sláintiúla <i>Healthy yogurts</i></li> <li>• Pasta / Rís / Cúscús <i>Pasta / Rice / Couscous</i></li> <li>• Cácaí ríse <i>Plain rice cakes</i></li> <li>• Cácaí arbhair <i>Corn cakes</i></li> <li>• Anraith <i>Soup</i></li> </ul>	<p>Tá cosc iomlán ar chnónna de gach shaghás agus ar bhianna ina bhfuil cnónna mar chomhábhar iontu (mar sh. Nutella, im piseanna talún) i Scoil Clearbhaill Uí Dhálaigh de bharr ailéirge láidir atá ar roinnt páistí.</p> <p><i>Nuts of all types and foods containing nuts (Nutella, peanut butter) are not allowed in Scoil Clearbhaill Uí Dhálaigh a due to some of our students having severe nut allergies</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Guma coganta <i>Chewing gum</i></li> <li>• Líreacáin <i>Lollipops</i></li> <li>• Criospaí <i>Crisps</i></li> <li>• Seacláid <i>Chocolate</i></li> <li>• Leathán seacláide <i>Chocolate spread</i></li> <li>• Milseáin <i>Sweets</i></li> <li>• Iógaírt le cúnne milis – <i>Yogurts with sweet corners</i></li> <li>• Brioscaí <i>biscuits</i></li> <li>• Frubes</li> <li>• Winders</li> </ul>
Deochanna ceadaithe <i>Drinks permitted</i>	Deochanna nach bhfuil ceadaithe <i>Drinks not permitted</i>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Bainne <i>Milk</i></li> <li>• Uisce <i>Water</i></li> <li>• Caoineoga déanta sa bhaile <i>Homemade smoothies</i>.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Deochanna coipeacha <i>Fizzy drinks</i></li> <li>• Deochanna fuinnimh <i>Energy drinks</i></li> </ul>

## Aguisín 2 – Ceistneoir do pháistí Ranganna 1-6

**1. Cad is lón folláin ann?**

**2. Cén saghas bia ar cóir a bheith i mbosca lón folláin?**

**3. Cén saghas bia nár cóir a chur i mbosca lón folláin?**

**4. Cén deochanna ar cóir a chur i do bhosca lón folláin?**

**5. Cén fáth go bhfuil sé tábhachtach go mbeadh lón folláin againn?**

**6. Cé atá freagrach as a chinntiú go bhfuil lón folláin againn inar mbosca lóin?**

**7. Cad is cóir a dhéanamh má fheicimid bia nach bhfuil folláin sa bhosca lóin?**

**8. An cóir dúinn eisceachtaí a dhéanamh d'ócáidí speisialta?**